

Každá ptačí budka musí odpovídat způsobu života a zvyklostem opeřenců, jinak zůstane neobydlena. Dbáme, aby budka nebyla příliš zastíněna větvemi. Vletový otvor má směřovat na východ nebo jihovýchod. Špačkům dáváme budky do blízkosti polí a luk, pro sýkorky a rehky do zahrad a sadů. Budky by měli být vzdáleny od sebe minimálně 20m, aby nedocházelo ke sporům mezi páry, které hledají potravu pro mladé.

Rozměry budek (cm)	menší druhy sýkor	sýkory, brhlíci, lejsci	strakapoudi, sýkory, špačci	dudci, poštolky, menší sovy
dno	12 x 12	12 x 12	15 x 15	20 x 20 - 30 x 30
průměr vletu	2,8	3,2 - 3,5	4,7 - 5	9 - 13
vnitřní výška budky	20 - 25	20 - 25	26 - 28	35 - 40
zavěsit nad zemí (m)	2 - 8	2 - 8	4 - 8	6 - 12

Postup

1. Prkna z vnější strany ohoblujeme. Na vnitřní straně mohou zůstat hrubá. Pokud nemáme k dispozici hoblík, očistíme důkladně venkovní stranu smirkovým papírem.
2. Ke zhotovení budky použijeme smrková prkna 20 mm silná, aby chránila obyvatele budky před vnějším chladem, teplem i deštěm. Připravíme si 2 prkna o šířce 15 a 19 cm, na které si narýsujeme rozměry jednotlivých dílů. Na prkno široké 15 cm vyznačíme zadní stěnu o délce 30 cm, dno o délce 15 cm a přední stěnu o délce 35cm. Na prkno široké 19 cm vyznačíme střechu budky o délce 30 cm a dva lichoběžníky tvořící boční stěny (delší strana 35cm, kratší 30cm). Šikmou horní plochu děláme kvůli lepšímu odvodu vody ze stříšky.

3. Vyřízneme podle nákresu jednotlivé části budky.

4. Vletový otvor pro ptáky na čelní straně vyřízneme 17 cm od horního okraje. K vyříznutí je ideální tzv. děrovací pila, která se nasazuje do sklíčidla elektrické vrtačky. Je velmi důležité jaký průměr otvoru zvolíme. Rozměry naší budky vyhovují strakapoudům, krutihlavům, sýkorám a špačkům, proto jsme zvolili průměr vletového otvoru 4,8 cm. Bidýlka před vletovým otvorem jsou nevhodná, usnadňují zásah škodné do budky.

5. Prkno přední a zadní stěny budky musíme hoblíkem nebo rašplí zkosit tak, aby stříška k těmto stěnám dolehla celou plochou. Úhel si vyznačíme pomocí přiložené boční stěny.

6. Nyní máme vše připraveno ke smontování. Nejprve si však předvrtáme otvory pro vruty. Kdybychom tak neučinili, mohlo by se stát, že při sešroubování budky její jednotlivé části popraskají. K sešroubování jednotlivých dílů použijeme vruty do dřeva o délce 40 mm. Budka se musí občas čistit, a proto má mít odnímatelnou stříšku nebo jednu ze stěn. Proto jsme pro spojení dílů použili vruty, a ne hřebíky. Lze ji tak snadno rozšroubovat.

7. Máme-li budku sešroubovanou, připevníme k její zadní stěně závěsnou lištu. Lišta zhotovená z lačky 8x50 cm slouží k přichycení budky na strom. Tento krok však můžeme vynechat, pokud již máme pevné stanoviště pro umístění naší budky.

8. Budku opatříme vhodným ochranným nátěrem. Natřeme ji nenápadnou hnědou nebo zelenou barvou, výraznějších barev se totiž ptáci bojí. Pokud však nemáme k dispozici žádnou vhodnou barvu, nic se neděje. Budku můžeme nechat klidně i nenatřenou.

Potřebné nástroje	Potřebný materiál
pilka	prkno 15x2cm délka 85cm
vrtáčka + vrtáky	prkno 15x2cm délka 100cm
metr	vruty do dřeva
hoblík nebo smirkový papír	barva + štětec
tužka	

Do příchodu jara sice zbývá asi ještě měsíc, ale právě toto období je nejvhodnější pro vyvěšení ptačích budek na zahradu, do sadu nebo i na světlinu v lese. Asi si říkáte proč už nyní, ale odpověď je jednoduchá. Ptáci již cítí příchod jara a tak začínají spolu s každodenním sháněním potravy okukovat vhodná místa pro zahnízdění. Zvláště se to dá pozorovat a také i využít v místech, kde probíhá zimní příkrmování na krmítku.

Existuje celá řada typů budek. Každá má své parametry a podle toho můžeme očekávat druhy ptáků, které v nich začnou hnízdit. Nejčastěji se můžeme setkat s tzv. sýkorníky s různě velkými vletovými otvory. Tzv. malý sýkorník, s vletovým otvorem o průměru 28 mm, je určen malým druhům sýkor jako jsou modřínky, uhelníci a parukářky. Jejich výhodou je, že tyto budky nemohou osídlit větší sýkory a nevzniká tak o ně konkurenční boj. Pro větší sýkory (koňadru, babku a sýkoru lužní) jsou určeny sýkorníky s vletovým otvorem 32 – 34 mm. V těchto sýkornících zahnízdí i rehek, vrabec nebo brhlík.

Dalším z typů budek, které můžeme na zahradě nebo v sadě vyvěsit, může být špačkovník, speciální budka pro lejsky či polobudky – rehkovníky. Ty nemají klasický kulatý vletový otvor ale tvoří jej do třetiny až poloviny otevřená přední stěna. Budku si je možné vlastnoručně vyrobit nebo zakoupit ve specializované prodejně a poté už ji jen vhodně vyvěsit.

Je potřeba mít na paměti, že není třeba celou zahradu či sad přeplnit budkami, stačí jich jen pár, protože řada ptáků má teritoriální chování a budou své sousedy vyhánět. Například, pokud vyvěšujeme sýkorníky na lesních světlinách, stačí vyvěsit jen 2 budky na plochu jednoho hektaru. Budku vyvěsíme ve výšce mezi 2 až 4 metry nad zemí s orientací vletového otvoru k jihu. Je potřeba umístit je tak, aby se do ní nemohl dostat nějaký predátor (kočka, kuna či jiní ptáci). Neumísťujte je tedy v blízkosti větví a na zvláště nápadná místa. Proti predátorům se dají využít i opatření jako kování kolem vletového otvoru nebo zdvojený vletový otvor.

Důležitou součástí péče o budky je i pravidelná kontrola a údržba, včetně odstraňování starých hnízd po hnízdění sezóně. Pokud se budeme o budky řádně starat, odměnou nám bude zahrada plná barevných švitořících ptačat, která pomohou i v boji proti škůdcům na zahradě.

Více informací o ptačích budkách je možné získat na webových stránkách www.csopvlasim.cz a samotné ptačí budky je možné zakoupit v Ekoobchůdku v Podblanickém ekocentru Českého svazu ochránců přírody Vlašim.

Pro Rehka

Pro hmyz

Pro veverky

Ptačí budky pro volně žijící ptáky

Ptačí budka pro rehka

Polobudka určená pro rehky a konipase. Rozměry budky: výška - 22cm, šířka - 18cm, hloubka - 18cm

Prodejní cena 99,00 Kč

[Detail zboží - objednávka](#)

Ptačí budka pro špačky A

Budka určená pro špačky. Výška budky - 34cm, rozměr dna 22x22cm, průměr vletového otvoru - 5,5 cm.

Prodejní cena 195,00 Kč

[Detail zboží - objednávka](#)

Ptačí budka pro špačky B

Budka určená pro špačky. Výška budky - 34cm, rozměr dna 22x22cm, průměr vletového otvoru - 5,5cm.

Prodejní cena 195,00 Kč

[Detail zboží - objednávka](#)

Ptačí budka pro špačky C

Budka určená pro špačky. Výška budky - 32cm, rozměr dna 20x20cm, průměr vletového otvoru - 5,5cm.

Prodejní cena 220,00 Kč

[Detail zboží - objednávka](#)

Ptačí budka pro sýkorky

Budka určená pro sýkorky. Výška budky - 27cm, rozměr dna - 16x16cm

Prodejní cena 149,00 Kč

[Detail zboží - objednávka](#)

Ptačí budka pro sýkorky - Ø otvoru 3,4cm

Budka určená pro sýkorky s ochranou vletového otvoru. Výška budky - 28cm, rozměr dna - ...

Prodejní cena 149,00 Kč

[Detail zboží - objednávka](#)

Ptačí budka pro sýkorky - Ø otvoru 3cm

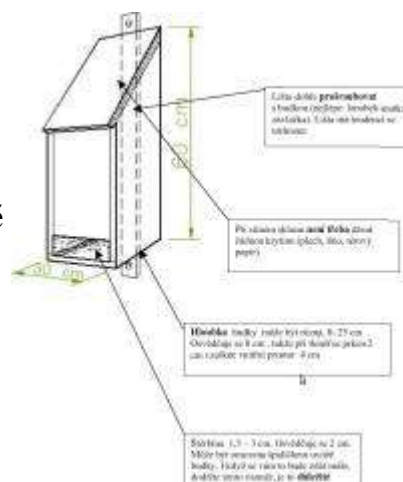
Budka určená pro sýkorky. Výška budky - 28cm, rozměr dna - 18x18cm, průměr vletového otvoru - 3cm

Prodejní cena 149,00 Kč

Budky pro netopýry

Jednou z možností ochrany netopýrů je vyvěšování budek. Budky pro netopýry jsou podobné ptačím budkám a může jich být několika typů, vyrobené převážně ze dřeva. Některé budky imitují velké a prostorné stromové dutiny, jiné naopak úkryty štěrbinového typu. Vletový otvor také nebývá zpravidla kulatý, jako je tomu u ptačích budek, ale tvoří ho podélná štěrbinová ve spodní části budky. Štěrbinová stačí 2cm, při širší štěrbině osidlují budky ptáci!

Dřevěné budky by měly být zhotoveny z 1 až 2 cm silných prken, na vnitřních stranách nehoblovaných, aby netopýrům poskytly možnost snazšího přichycení. Mezi jednotlivými prkny by neměly být žádné mezery, obzvláště stříška by měla být kompaktní, nejlépe z jednoho kusu dřeva. Budka by měla být „kontrolovatelná“, např. odklápěcí stříškou, zajištěnou ohnutými hřebíky proti větru. Jednotlivá prkna k sobě spojujeme vruty, které jsou pevnější a trvanlivější než hřebíky. Budky připevňujeme na stromy nebo štíty osamělých stavení silnými hřebíky do výšky 3 až 6m. U budov nejlépe na jižní resp. závětrnou stranu. V lese je vhodné vyvěšovat na okrajích porostu, směrem dolů po svahu (v lese na orientaci vzhledem ke světovým stranám nezáleží). Vhodnými místy pro jejich vyvěšování jsou paseky, světliny v parkových lesích, pobřežní porosty, aleje, členité lesní okraje apod. Obydlenost budky netopýry poznáme podle vrzavých a skřípavých zvuků, kterými se netopýři ozývají v ranních nebo pozdně odpoledních hodinách, podle trusu zachyceného na spodní liště některých typů budek. Výroba těchto budek je patrná z přiložených náčrtků a obrázků.

Budky pro netopýry nebývají obsazovány tak hojně jako budky ptačí. Často je obsazena až po několika letech. Navíc je jejich vyvěšování komplikované. Pokud se budky věší na živé stromy je vyvinut a vyzkoušen systém tzv. dřevěných hřebíků. Co to je? Do stromu se akumulátorovou vrtačkou vyvrtá otvor, budka se přitluče dřevěným konickým kolíkem. Nejlépe se osvědčily náhradní „zuby“, do dřevěných hrábí (z habrového dřeva). Kolíky živý strom rychle zaleje mizou. Pozor - budku je třeba zafixovat malým hřebíčkem ke kolíku asi tak jak se připevňuje klika ke dveřím. Přitloukání budek přímo do stromu dřevěnými kolíky stejně jako hřebíky je každopádně destruktivní metoda. Nejlepší je zavěšování budek na popruh (Gefa, Oppermann - systémy používané na vazby korun) kolem kmene v místě oddělení nějaké větve.

Pokud se budky věší na budovy, je vhodné umístit je minimálně 2,5 m nad zem. Horní výška není omezena, ale je třeba dbát, aby byla budka dostupná pro případnou kontrolu či údržbu.

Budky jsou netopýry využívány v letním období, je vhodné je tedy umístit na jaře. Opravy a údržbu budek provádíme zásadně v zimních měsících. **Pozor! Netopýři mají (na rozdíl od**

ptáků) vyvinutý čich, pokud budku natřete páchnoucí látkou (barvou, mořidlem), neobsadí ji. Vyvěšené budky je vhodné pravidelně kontrolovat. Pokud je budka obsazena plchy nebo plšíkem lískovým, jde o nezamýšlený, přesto kladný efekt.

